

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI**

**NIZOMIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

«KELISHILDI»
Oliy va o‘rta maxsus
ta‘lim vazirligi

« » 2020-y.

« » 2020-y.

**5111900 - Defektologiya (faoliyat turlari bo‘yicha) ta‘lim yo‘nalishi
negizidagi:**

5A111901-Maxsus pedagogika, defektologiya (oligofrenopedagogika)

5A111901-Maxsus pedagogika, defektologiya (logopediya)

5A111901-Maxsus pedagogika, defektologiya (surdopedagogika)

**magistratura mutaxassisliklariga kiruvchilar uchun maxsus
(ixtisoslik) fanlaridan**

DASTUR

Toshkent – 2020-y.

Annotatsiya

Dastur Maxsus pedagogika, defektologiya (oligofrenopedagogika), 5A111901-Maxsus pedagogika, defektologiya (logopediya), 5A111901-Maxsus pedagogika, defektologiya (surdopedagogika) magistratura mutaxassisligiga kiruvchilar uchun Defektologiya ta'lim yo'nalishining 2016-2017 o'quv yilida tasdiqlangan o'quv rejasidagi asosiy fanlar asosida tuzilgan.

Tuzuvchilar:

M.P Xamidova–TDPU “Oligofrenopedagogika” kafedra mudiri, p.f.n., dotsent.

M.Yu. Ayupova– TDPU «Logopediya» kafedra mudiri, p.f.n., professor.

N.Z. Abidova– TDPU «Logopediya» kafedra mudiri, PhD, dotsent.

Z.N.Urunova – TDPU “Surdopedagogika” kafedra mudiri

Dastur Maxsus pedagogika fakultetining 2020 yil _____ iyundagi № _____ - sonli Kengashi yig'ilishida muhokama qilingan va tasdiqlashga tavsiya etilgan.

КИРИШ

5111900 - Defektologiya bakalavriat ta'lim yo'nalishi –maxsus va umumta'lim maktabgacha ta'lim tashkilotlari; maxsus maktablar; umumta'lim maktablari; bolalar “Muruvvat” uylari; “Mexribonlik” uylari; Sog'liqni saqlash vazirligi tasarrufidagi muassasalar, nodavlat tashkilotlar; o'rta maxsus kasb-xunar ta'limi muassasalarida mutaxassislikka oid fanlarni o'rnatilgan tartibda o'qitish hamda ommaviy axborot vositalari, davlat bosharuvi organlari, boshka davlat va nodavlat muassasalarida kasbiy faoliyat yuritish kabi kompleks masalalar majmuasini qamrab oladi.

Ta'lim yo'nalishi negizidagi mutaxassisliklarning vazifasi - talabalar bilimlarini chuqurlashtirish va fanning zamonaviy yutuqlari, pedagogik texnologiyalardan foydalanish, darsni o'quv-tarbiyaviy jarayon qonuniyatlari asosida tashkil etish, ta'lim oluvchilarning qiziqishlari, layoqati va talablarini hisobga olish asosida ular tomonidan bilimlarning puxta o'zlashtirilishi uchun zarur sharoitlarni yaratish, o'quv jarayonini va ilmiy faoliyatni tashkil qilish, zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan, o'qitishning texnik vositalaridan foydalanib o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish, ilmiy, amaliy tadqiqotlarni o'tkazishi, tajriba natijalarini tahlil qilish va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish, ilmiy yangiliklarni kashf etish, har bir darsning ta'limiy vazifalarini aniq belgilash, darsni axborotlar bilan boyitish, ijtimoiy va shaxsiy ehtiyojlarni hisobga olish bilan mazmunini optimallashtirish, idrok etish va o'zlashtirishning eng yangi texnologiyalarini qo'llash, turli xildagi shakl, metod va vositalardan foydalangan holda bilimlarini oshirish va ko'nikma hosil qilishdan iboratdir.

Defektologiya (faoliyat turlari bo'yicha) ta'lim yo'nalishi negizidagi 5A111901-Maxsus pedagogika, defektologiya (oligofrenopedagogika), 5A111901-Maxsus pedagogika, defektologiya (logopediya), 5A111901-Maxsus pedagogika, defektologiya (surdopedagogika) magistratura mutaxassisliklariga kiruvchi talabalar uchun ta'lim yo'nalishi o'quv rejasiga asosan 3 ta umumkasbiy fanlari bo'yicha: “Maxsus pedagogika (oligofrenopedagogika)”, “Ona tili o'qitish maxsus metodikasi”, “Matematika o'qitish maxsus metodikasi”, Logopediya, Maktabgacha logopediya, Surdopedagogika, Maktabgacha surdopedagogikadan test savollari shakllantirilgan. Bu fanlar o'z negizida qamrab olingan ma'lumotlar quyida batafsil keltirilgan.

MAXSUS PEDAGOGIKA (OLIGOFRENOPELAGOGIKA) fani bo'yicha:

Oligofrenopedagogika fanining predmeti, maqsadi va vazifalari. Oligofrenopedagogika fanining asosiy kotegoriyalari: tarbiyalash, o'qitish, korrektsiya, adaptatsiya. Aqli zaif bolalar - o'rganish, o'qitish va tarbiyalash ob'ekti sifatida. Aqli zaif bolalar tasnifi hamda uning aqli zaif bolalar uchun maxsus muassasalarni differensatsiyalashdagi ahamiyati. Yordamchi maktab o'quvchilarining pedagogik tasnifi. Yordamchi maktabda ta'lim jarayonining mazmun-mohiyati. O'qitish jarayonining ta'limiy, korreksion-rivojlantiruvchi va tarbiyaviy vazifalari. Yordamchi maktabda o'qitish metodlari. Ta'limning korreksion-rivojlantiruvchi va amaliy yo'nalganligi. Yordamchi maktabda o'quv-bilish faoliyatini tashkil qilish va amalga oshirish xususiyatlari. Yordamchi

maktabda ta'lim tamoyillari. O'quvchilarga individual va differentsial yondashish. O'qitishning tashkiliy shakllari. Dars o'qitish va tarbiyalashning asosiy shakli. Darsning turlari va tuzilishi. Darsga qo'yiladigan talablar. Yordamchi maktabda tarbiyaning mohiyati, maqsadi, vazifasi va tamoyillari. Yordamchi maktabda tarbiya jarayoning asosiy xususiyatlari. Milliy an'analar, xalq pedagogikasi asosida tarbiyalash. Yordamchi maktabda tarbiya mazmuni va metodlari. Aqli zaif bolalarning klinik, psixologik xususiyatlari va tarbiyalashning ijtimoiy sharoitidan kelib chiqqan holda yordamchi maktabda korreksion-tarbiyaviy ish vositalari, va pedagogik vazifalarni differentsiyalash. Maktabshunoslik. O'zbekistonda ta'lim tizimi. Ta'lim muassasalari va ularning xususiyatlari. Sinf dan tashqari ishlar va ularni tashkil etish yo'llari.

ONA TILI O'QITISH MAXSUS METODIKASI fani bo'yicha:

Ona tili o'qitish maxsus metodikasi fan sifatida. Ona tili yordamchi maktabda o'quv predmeti sifatida. Yordamchi maktabda ona tili o'qitish tamoyillari. Aqli zaif bolalar nutqining rivojlanish xususiyatlari. Savodga o'rgatishning alifbegacha (tayyorlov) davri. Savodga o'rgatishning alifbe davri. Yordamchi maktabda savodga o'rgatishning usul va yo'llari. Alifbegacha va alifbe davrida yozuv darslarini tashkil etish metodikasi. Gap ustida ishlash. Yordamchi maktabda o'qish darslarning vazifalari va mazmuni. O'qish malakasining asosiy jihatlarini shakllantirish. O'qish darslarida nutq o'stirish. Ertak va hikoya ustida ishlash metodikasi. She'r, masal, ilmiy-ommabop matnlar ustida ishlash metodikasi. Yordamchi maktabda sinf dan tashqari o'qish. Maxsus maktabda grammatika va to'g'ri yozuvga o'rgatish tizimining vazifalari va mazmuni. Grammatik tushunchalarni shakllantirish metodikasi. Grammatik va orfografik mashq turlari. Maxsus maktabda grammatika va to'g'ri yozuv darslari. Maxsus maktabda yozma ishlar va ularni o'tkazish metodikasi. Ona tili darslarida xatolar ustida ishlash. Ona tili darslarida mustaqil ishlar. Og'zaki dialogik va monologik nutq o'stirish. Bayon va insho ustida ishlash metodikasi. Ish qog'ozlari ustida ishlash metodikasi.

MATEMATIKA O'QITISH MAXSUS METODIKASI fani bo'yicha:

Yordamchi maktabda matematika o'itish vazifalari va mazmuni. Matematika o'itish uslubiyatining boshqa fanlar va ta'limning boshqa uslubiyatlari bilan bog'liqligi. Matematika o'qitish usullari. Yordamchi maktab o'quvchilarining matematik bilimlarni egallash xususiyatlari. Yordamchi maktabda matematika darsi. Yordamchi maktabda matematika o'qitishga tayyorgarlik davri. Birinchi o'nlikni o'rganish metodikasi. Yordamchi maktabda 20 ichida nomerlashni o'rganish metodikasi. 100 ichida nomerlash va arifmetik amallarni o'rganish metodikasi. Jadvalda ko'paytirish va bo'lishni o'rganish metodikasi. Yordamchi maktabda asosiy miqdorlar va ular o'lchovlarini o'rganish metodikasi. Vaqt o'lchovlarini o'rganish metodikasi. Midorlarni o'lchashda hosil bo'lgan sonlar va ular ustida amallar bajarishni o'rganish metodikasi. Oddiy kasrlarni o'rganish metodikasi. O'nli kasrlarni o'rganish metodikasi. Yordamchi maktabda arifmetik masalalar echish metodikasi. Yordamchi maktabda geometrik materialni o'rganish metodikasi.

LOGOPEDIYA fani bo'yicha:

Logopediya fanining umumiy masalalari. Logopediya fanining maqsadi, vazifalari. Logopediya fanining boshqa fanlar bilan aloqasi. Logopediyaning metodologik asoslari. Nutq buzilishlari etiologiyasi. Nutqning anatomic-fiziologik mexanizmlari. Nutq buzilishlarini tahlil qilish tamoillari. Nutq buzilishlarini tasniflash. Logopedik ta'sir tamoillari va metodlari. Bolalar nutqining rivojlanish hususiyatlari. Nutq faoliyatining xususiy patologiyasi. Ovoz apparati va hiqildoqning ovoz hosil qilishi funksiyasi. Ovoz apparatining akustikasi va ovozning akustik tuzilishi. Ovoz huruji. Rigistrlar. Ovoz paydo bo'lishi nazariyalari. Bolalar ovozining rivojlanishi. Ovoz buzilishlarining etiologiyasi. Ovoz buzilishlarini kelib chiqish sabablari va mexanizmi. Ovozda o'zgarishlar (buzilishlar) ning sabablari va turlari. Ovoz buzilishining tasnifi. Organik ovoz buzilishlari, (xiqildoq harakatining buzilishi, surunkali laringit, kichik xirurgik operatsiyadan keyingi ahvol). Funktsional ovoz buzilishlari (parezlar, fonosteniya, funktsional afoniya, patologik mutatsiya).

Ovoz buzilishlarini bartaraf etish. Ovoz buzilishlari profilaktikasi va ovoz gigienasi. Tovushlar talaffuzidagi kamchiliklar. O'zbek tili tovushlari tasnifi. Bolalarda nutq tovushlarini ontogeneza shakllanishi va rivojlanishi. Dislaliya haqida tushuncha. Dislaliyani o'rganish tarixi. Dislaliya sababalari. Funktsional va mexanik, monomorf va polimorf, oddiy va murakkab dislaliya. Dislaliya turlari (sigmatizm, rotatsizm, lambdatsizm, kappatsizm, yumshatish nuqsonlari). Tovush talaffuzi va nutq eshituv idrokining buzilishi (fonetik, fonematik va fonetik-fonematik). Dislaliyani bartaraf etishda logopedik ta'sir metodikasi. Tovush talaffuzi buzilishlarini bartaraf etish usullari. Logopedik ish davrlari: tayyorlov, tovushni nutqga qoyish, tovushni nutqda mustahkamlash, tovushlarni ajratish (differentsiyalash), tovushni nutq faoliyatiga kiritish. Har bir davrning vazifasi va ish usullari. Turli xil sigmatizmni bartaraf etish. Rotatsizm va lambdatsizmni bartaraf etish. Til orqa (k, g, x) va chuqur til orqa (q, g') tovushlar talaffuzidagi kamchiliklarni bartaraf etish. Rinolaliyani o'rganishning tarixi. Buzilish mexanizmi, sabablari va uni aniqlash. Logopedik yordam ko'rsatishni rivojlantirish. Rinolaliya shakllari. Ochiq rinolaliy. Yopiq rinolaliy. Aralash rinolaliy. Tanglaydagi tug'ma yoriqlarning bolaning jismoniy, ruhiy va nutqiy rivojlanishiga ta'siri. Rinolaliyada nutqning o'ziga hos hususiyatlari. Rinolalik bolalarga kompleks, ya'ni tibbiy-pedagogik ta'sir logopedik ishning bir qismi sifatida. Ochiq rinolaliyada logopedik ishning asosiy tamoyillari. Operatsiyagacha va operatsiyadan keyin olib boriladigan logopedik ish metodikasi. Rinolaliyada tovushlarni nutqga qoyishning o'ziga xos hususiyatlari. Rinolaliyada ovoz buzilishi va uni korreksiyalash. Dizartriya haqida tushuncha. Dizartriya nutq buzilishini o'rganishning ilmiy-nazariy asoslari. Dizartiyaning sabablari. Dizartriya – bolalar serebral falaji kasalligining belgisi sifatida. Dizartriya tasnifi. Asosiy shakllari va ularning belgilari. Dizartrik bolalarning salomatligi, psixik va nutq taraqqiyotining o'ziga xos hususiyatlari. Artikulyatsiya (talaffuzining aniqligi), umumiy va mayda motorikaning (nutqga dahldor va dahldor bo'lmagan) buzilishi. Dizartiyaning bartaraf etishda korreksion-pedagogik ishlar tizimi. Dizartrik bolalar bilan olib boriladigan korreksion-logopedik ishlarning vazifalari, korreksion ish metodlari va usullari. Dizartriya nutqiy nafas va ovozni

rivojlantirish. Tovushlar talaffuzini korreksiyalash. Sistemali nutq buzilishi. Alaliya – nutqning sistemali (surunkali) rivojlanmaganligi. Alaliyani o'rganish tarixi. Alaliya sabablari va mexanizmi. Alaliya shakllari. Alaliyani tasniflash. Motor alaliya. Alaliyada nutqning leksik-grammatik va fonetik tomondan buzilishi. Alalik bolalarning nutqni o'zlashtirishidagi qiyinchiliklari. Motor alalik bolalar nutqining leksik-grammatik va fonetik-fonematik tavsifi. Motor alaliyaning nutqiy bo'lmagan belgilari. Motor alaliyada korreksion ta'sir tizimi. Sensor alaliya. Sensor alaliyaning asosiy belgilari. Sensor alaliyali psixologik-pedagogik va nutqiy xususiyatlari. Sensor alaliyaning zaif eshitish va aqli zaiflik bilan qiyosiy tavsifi. Sensor alaliyada korreksion ta'sir tizimi. Afaziya - uning sabablari va mexanizmi. Afaziyani o'rganishning ilmiy-nazariy asoslari. Afaziya shakllari va ularning nomoyon bo'lish sabablari. Akustik-gnostik sensor afaziya: nutq tushunishdagi kamchiliklar, ekspressiv nutq buzilishi, o'qish va yozuvdagi buzilishlar. Akustik-mnestik afaziya: nutq tushunishdagi kamchiliklar, ekspressiv nutq buzilishi, o'qish va yozuvdagi buzilishlar. Semantik afaziya: nutq tushunishdagi kamchiliklar, og'zaki va yozma nutq buzilishi. Afferent-motor afaziya: nutq tushunishdagi kamchiliklar, ekspressiv nutq buzilishi, o'qish va yozuvdagi buzilishlar. Efferent-motor afaziya: nutq tushunishdagi kamchiliklar, ekspressiv nutq buzilishi, o'qish va yozuvdagi buzilishlar. Dinamik afaziya: nutq tushunishdagi kamchiliklar, ekspressiv nutq buzilishi, o'qish va yozuvdagi buzilishlar. Bolalarda afaziyaning kechishi xususiyatlari. Afaziyada korreksion-tarbiyaviy ishlarning asosiy yo'nalishlari. Reabilitatsion ta'limning tamoyil va metodlari. Afaziyaning barcha shakllarini bartaraf etishda korreksion-logopedik ish tizimi va uning o'ziga xos xususiyatlari. Yozma nutq kamchiliklari va ularni bartaraf etish. Yozma nutqdagi kamchiliklarini o'rganish tarixi. O'qishning psixologik akti. Meyorda o'qishni o'zlashtirish jarayoni. Tovush-harf jarayonini o'zlashtirish jarayoni. Bo'g'inlab o'qish bosqichi. So'zlarni butun o'qish. Sintetik o'qish bosqichi. Disleksiy. Disleksiya tasnifi. Disgrafiya. Yozuv jarayonining psixik-fiziologik qurilishi. Yozuv jarayonini operatsiyalari. Disgrafiya tasniflari. O'qish va yozishdagi kamchiliklari bo'lgan bolalarni tekshirish. Yozma nutqdagi kamchiliklarning oldini olish. Yozma nutq kamchiliklarini bartaraf etishda olib boriladigan logopedik ishlar metodikasi.

MAKTABGACHA LOGOPEDIYA fani bo'yicha:

Fonetik-fonematik nutq buzilishlariga ega bo'lgan bolalarni o'qitish va tarbiyalash. Fonetik-fonematik nutq kamchiligi haqida tushuncha. Fonetik-fonematik nutq buzilishini (FFN) turli darajadagi ko'rinishlari, tavsifi. Fonetik-fonematik nutq kamchiligiga ega bo'lgan bolalar nutqini tekshirish. Fonetik-fonematik nutq kamchiligini bartaraf etish bo'yicha olib boriladigan ish mazmuni, korreksion ishni tashkil etish va rejalashtirish. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalarni o'qitish va tarbiyalash. Nutqning to'liq rivojlanmaganligi haqida tushuncha. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar tasnifi. Nutqning to'liq rivojlanmaganligining darajalari va ularning namoyon bo'lishi. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar nutqini tekshirish. Nutqning to'liq rivojlanmaganligining har bir darajasini bartaraf etish bo'yicha olib boriladigan logopedik ishlar mazmuni. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar bilan olib boriladigan korreksion ishni tashkil etish va rejalashtirish.

Duduqlanish. Duduqlanishni o'rganish va uni bartaraf etishning qisqacha tarixi. Duduqlanishning psixofiziologik mexanizmlari. Duduqlanishning tipologiyasi. Duduqlanish tabiati va xarakteri xususida zamonaviy nuqtai nazarlar. Pay tortishishi lokalizatsiyasi va turlari. Maktabgacha yoshdagi bolalarda duduqlanish kechishining xususiyatlari. Duduqlanish – muomala (kommunikatsiya) vositasining buzilishi sifatida. Duduqlanish nutq kamchiliklariga ega bo'lgan bolalar nutqini tekshirish. Duduqlanuvchi bola nutqini to'g'irlash va shaxsini tarbiyalashga oid logopedik ishning asosiy yo'nalishlari. Duduqlanuvchi bolaning nutqi va shaxsiga bevosita va bilvosita logopedik ta'sir. Maktabgacha yoshdagi duduqlanuvchi bolalar bilan ishlashning o'ziga xos xususiyatlari. Maktab yoshdagi, o'smirlar va katta yoshdagi duduqlanuvchilar bilan olib boriladigan logopedik korreksion logopedik ishlar. Nutq tempining buzilishi. Nutq tempining buzilishi bradilaliya, taxilaliya tushunchalari. Bu nutq buzilishining patogenzi, klinikasi. Nutq ritmi va tempi buzilishlarini o'rganish tarixi. Taxilaliya ko'rinishlarini tasniflash. Battarizm nutqiy va nonutqiy buzilishlar. Nutq tempi buzilgan bolalarni tekshirish. Nutq tempi buzilishlarini bartaraf etishda logopedik ishlar. Nutqida nuqsoni bo'lgan bolalarga psixologik-pedagogik tavsif. MMTT logopedlarining yuritadigan ish xujjatlari. Nutqida nuqsoni bo'lgan bolalarning ota – onalari bilan ishlash.

SURDOPEDAGOGIKA fani bo'yicha:

Surdopedagogikaning predmeti va metodlari. Surdopedagogikaning rivojlanish tarixi. Chet el surdopedagogikasining rivojlanishining bosqichlari. Rossiya surdopedagogikasining rivojlanishining bosqichlari. Milliy surdopedagogikaning rivojlanishining bosqichlari. Kar bolalar maktabi didaktikasi. Kar bolalarni o'qitish jarayoni. Kar bolalar maktabida ta'lim tamoyillarini amalga oshirilishi. Kar bolalar maktabida o'qitish metodlari. O'qitishning tashkiliy shakllari. Zaif eshituvchi bolalar maktabi didaktikasi. Eshitishda muammosi bo'lgan bolalar psixologik-pedagogik tasnifi. Zaif eshituvchi bolalar maktabida ta'lim tamoyillarini amalga oshirilishi. Zaif eshituvchi bolalar maktabida o'qitish metodlari. O'qitishning tashkiliy shakllari. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar o'qitish usullari va aqliy rivojlantirish. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar tarbiyasining nazariy va amaliy asoslari. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar tarbiyasining nazariy va amaliy asoslari. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarni mehnat tarbiyasi. Tarbiya metodlarining mazmuni. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarni oilada tarbiyalash. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarni tarbiyalash jarayonida oila va bilan maktab xamkorligi. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarni kasbga yo'naltirish. Koxlear implantantli eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar reabilitatsiyasi. Koxlear implantantli eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar reabilitatsiyasi. Koxlear implantantli eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar reabilitatsiyasi jarayonida kompensator-korreksion va rivojlantiruvchi yo'nalishlar. Koxlear implantli eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarni eshitish idrokini rivojlantirish. Koxlear implantli bolalar bilan reabilitatsiya ishlarida rivojlantirish. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar maktabida pedagogik va axborot texnologiyalarini qo'llash. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar maktabida pedagogik texnologiyalarini qo'llash. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar

maktabida axborot texnologiyalarini qo'llash. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar ta'lim jarayonida asisstiv texnologiyalarni qo'llash.

MAKTABGACHA SURDOPEDEGOGIKA fani bo'yicha:

Maktabgacha surdopedagogikaning nazariy asoslari. Maktabgacha surdopedagogikasi fanining predmeti, maqsadi va metodlari. Eshitish qobiliyati buzilgan bolalarning maktabgacha tarbiyasi tarixi. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarni psixologik-pedagogik tekshiruv. Kar va zaif eshituvchi bolalarga maxsus maktabgacha tarbiya muassasalarida ta'lim berish. Eshitishda nuqsoni bo'lgan maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning jismoniy tarbiyasi. Eshitishda nuqsoni bo'lgan maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning aqliy tarbiyasi. Eshitishda nuqsoni bo'lgan maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning mehnat tarbiyasi. Maktabgacha yoshdagi eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarni oilada tarbiyalash. Kar va zaif eshituvchi bolalarga maxsus maktabgacha tarbiya muassasalarida ta'lim berish. Eshitishda nuqsoni bo'lgan maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning tarbiya usullari. Eshitishda nuqsoni bo'lgan maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning jismoniy tarbiyasi. Eshitishda nuqsoni bo'lgan maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning aqliy tarbiyasi. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarning axloqiy tarbiyasi. Eshitishda nuqsoni bo'lgan maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning mehnat tarbiyasi. Maktabgacha yoshdagi eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarni oilada tarbiyalash.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Ўзбекистон Республикаси Президентининг лавозимига киришиш тантанали маросимига бағишланган Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги нутқи. –Т.: “Ўзбекистон” НМИУ, 2016. – 56 б.
2. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 24 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маъруза 2016 йил 7 декабрь. – Т.: “Ўзбекистон” НМИУ, 2016. – 48 б.
3. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз. - Т.: “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. – 488 б.
4. Пўлатова П.М. Махсус педагогика (Олигофренопедагогика). Дарслик. Т.: Ғ.Ғулом нашриёти, 2005.
5. P.По'latova, Z.Mamarajabova, SH.Amirsaidova, L.Nurmuxamedova va boshqalar. Maxsus pedagogika. Darslik. Т.: Fan va texnologiya nashriyoti. 2014.
6. Raxmanova V.S Maxsus pedagogika - Т.: G'afur G'ulom nashriyoti. 2004
7. Raxmanova V.S. Ona tili o'qitish maxsus metodikasi. - Т.: “Iqtisod-moliya”, 2007.
8. Пузанов, Б.П. Обучение и воспитание детей с интеллектуальными нарушениями. – М.: Гумнит. изд. центр ВЛАДОС, 2013. – 439 с.]
9. Петрова В.Г., Белякова И.Ю. Психология умственно отсталых детей. М.: 2004

10. Qosimova K., Machonov S., G'ulomova X., Yo'ldosheva SH., Sariyev SH. Ona tili o'qitish metodikasi. - T.: "NOSHIR", 2009 .
11. Аксенова А.К. Методика обучения русскому языку в коррекционной школе. М.: "Владос", 2004 г.
12. Ауурова М.У. Logopediya. - T.: "O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati", 2007.
13. Воронкова В. В. Обучение грамоте и правописанию в 1—4 классах вспомогательной школы: Пособие для учителя. — М.: Просвещение 1988.— 102 с.
14. Aqli zaif bolalar uchun ixtisoslashtirilgan maktab, maktab-internatlari uchun o'quv dasturi. O'qish . I-X sinflar. T.: PTM.
15. Sagatov A.M Yordamchi maktabda matematika o'qitish uslubiyati.- T.: «O'qituvchi»1993.
16. Sagatov A.M Matematika o'qitish maxsus metodikasi. – T.: Fan va texnologiya, 2008.
17. Перова М. И. Методика преподавания математики в специальной (коррекционной) школе VIII вида: Учеб. Для студ. дефект, фак. пед. вузов. — М.: Гуманит. изд. Центр ВЛАДОС, 2001
18. Обучение математике детей с нарушениями интеллектуального развития (олигофренопедагогика). Под ред. Пузанова Б.П. – М., 2013.
19. Волково Л.С. Логопедия учебник. М.: Владос. 2003 г.
20. Ауурова М.У. Logopediya. O'zbekiston faylasuflar Milliy jamiyati. T.: 2007, 2011й.
21. Myminova L., Ауурова М. Logopediya. O'quv qo'llanma. T.: O'qituvchi. 1993 у.
22. Волкова Л.С, Селиверстов В.И. Хрестоматия по логопедии учеб. Пос. Владос.: М.: . 1/2 том.
23. E.G Rechitskaya, E.V.Parxalina Gotovnost slaboslyshayshix detey doshkolnogo vozrasta k obucheniyu v shkole. M., Vlados. 2003.
24. P.Po'latova, Z.Mamarajabova L.Nurmuxamedova va b. Maxsus pedagogika. Darslik "Fan va texnologiyalar" nashriyoti. T.: 2014
25. D.F. Nazarova, Z.N.Mamarajabova Surdopedagogika "Innovatsiya-ziyo" nashriyoti